

MAHMUD DERVİŞ

*yalnızlık
yenilemeden kendini*

DÜNYA ŐIRI

Türkçesi: METİN FINDIKÇI

MAHMUD DERVİŞ
yalnızlık
yenilemeden kendini

Can Yayınları: 1807
Dünya Şiiri: 14

© Metin Fındıkcı, 2009
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2009

1. basım: Şubat 2009

Yayına Hazırlayan: Celâl Üster

Kapak Resmi: Duncan Walker
Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Gülay Yıldız
Düzeltili: Fulya Tükel
Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası
ISBN 978-975-07-1044-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

MAHMUD DERVİŞ
yalnızlık
yenilemeden kendini

türkçesi: metin fındıkçı

Mahmud Derviş, 1941'de Filistin'de Celile kentinin bir köyünde, Nasar'a bağlı el-Barva'da doğdu. Doğduğu köy 1948'de İsrail'in eline geçince ailesiyle birlikte Lübnan'a göç etti. İlk şiirlerini yayınladığı dönemde el-Arz (Toprak) cephesinde çalışmaya başladı. 1960'larda *el-İttihad* gazetesi ve *el-Cedid* dergisinin yazışmaları müdürlüğünü yaptı. Şiirleri ve yazıları yüzünden pek çok kez tutuklanarak hapiste yattı. Samih el-Kasım ve Tefik el-Zeyyad gibi şairlerle birlikte, Filistin direniş şiiri olarak bilinen hareketin en önemli adlarından biri oldu. Şiirlerinde Filistin halkının direnişini, çektiği acıları ve umutlarını lirik bir dille anlattı. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün yürütme kurulumunda yer aldı. Yirmiden fazla şiir ve düzyazı kitabı yayınlanan Derviş'in en ünlü şiirleri arasında, "Filistinli Sevgili" (1974), Tel Zaatar kampının Lübnan İç Savaşı sırasında kuşatılmasını konu alan "Ahmed Zaatar" (1979) adlı destanı ile Sabra ve Şatila kamplarındaki katliamı anlatan "Beyrut Kasidesi" (1980) sayılabilir. 1984'te Lenin Barış Ödülü'ne, 2004'te Türkiye'de Nâzım Hikmet Şiir Ödülü'ne değer görülen Derviş, Ağustos 2008'de ABD'nin Houston kentinde geçirdiği bir açık kalp ameliyatı sonrasında öldü.

Metin Fındıkçı, 1961'de Mardin'de doğdu. Şiirleri ve çevirileri çeşitli dergilerde yer aldı. 1990'ların başlarından bu yana altı şiir kitabı yayımlandı. *Çağdaş Arap Şiiri Antolojisi*'ni hazırladı ve Adonis, Mahmud Derviş, Nizar Kabbani, Nazik el-Melaike, Hannan Avvad, Fetva Tukan, Fatiha Mürşid, Muhammed Ben-nis'in yapıtlarını Arapça asıllarından yaptığı çevirilerle dilimize kazandırdı.

<i>Ölümün Gözleri Kapılarda</i>	9
<i>Vatan</i>	10
Görmek İstedigimi Görüyorum'dan.....	11
Azalan Güller'den	35
Gurbetin Yatağı'ndan	59
On Bir Yıldız'dan	93
Atı Neden Yalnız Bıraktın'dan	127
Yıllar Yaptıklarından Özür Dilemesin'den	179

ÖLÜMÜN GÖZLERİ KAPILARDA

Hurmanın fidanlarını taşıırken kalbimin çölünden geçtiler,
 Hurmaları ziyaret ederken kırmızı karanfilin üstünden geçtiler
 Ve bekleyen kadının yakınlarının gözlerini çizdiler
 Köy evlerinin pencerelerine.
 Sözden sonra değiştirdiler
 Acıyı ve sevgiyi.
 Yaban güvercinlerinin çoğalan ağıtlarından ve
 Kafataslarından başka.
 Kefir Kasım'a on mumun ışığını neden taşıydın?
 O ne ister, ne döner,
 Kurbanlık koç gibi, o öylece tek başına dolaşır.
 Karşı koyduğu yerde kan yağmura döner.

Gece kapıyı vurdular
 Her kapıyı, her kapıyı, tek tek.
 Toprakta uğuldayan kana ulaştılar.
 Kadın;
 Sönen dehlizi gözleri yakar dedi:
 Köstebeklerle durup yürüyen,
 Ağıtlarla gömmeyin beni
 Ben yeni ışığın tomurcuklarını biriktirirken.
 Ey Kefir Kasım!

Tabutlardan kurbanlıklar için kalkar bıçaklar.
 Bilenin dediği gibi: ensesinden! Ensesinden!
 Bekleyin!
 Hayır: yavaşça, acıtmadan!
 Din fırtınasını tıkayana kadar sen,
 Günün gölgesi.
 Ey Kefir Kasım! Uyyuyacağız... sendeki mezarlarda ve gecende.
 Kanın vasiyeti alıp başını gitme derken
 Direnişimizle yağmur gibi yağacak kanın vasiyeti.
 Direnirsek...

VATAN

*Hurmaların örgülü dallarına astılar beni,
Kestiler beni... hurmalarla kardeş yaparak!*

*Bu toprak benim ve burada çok eskiyim.
İnananların istediği gibi iç yağını süzdüm.
Hikâyeden bir bağı yoktur vatanımın,
Anısı yoktur, akrabalarının ekini değil.
Binlerce yıl dönüp dolaşan ışık değil.
Vatanım gariip bir hüznün öfkesinde,
Vatanım bayram ve kabul ister.*

*Hapishanenin duvarına vurur rüzgâr,
İçinde yaşlıların ve ekinlerin ağladığı
Bu toprak kemiğimin derisidir.
Ve kalbimin...
Çayırında hurma ağaçları gibi uçarım.*

*Hurmaların örgülü dallarına astılar beni,
Kestiler beni hurmalarla kardeş yaparak!*

GÖRMEK
İSTEMEDİĞİMİ GÖRÜYORUM'dan

1990

...Bu gece ardımda görüyorum
yaprakların ağaçlardaki ömrünü,
suyun ve kumun andıklarına dikiyorum gözlerimi,
bu gecede parlamayan yıldızlarını
bu gecenin sonunda görüyorum,
saatler vuruyor, ömrüm saniye saniye sona yaklaşıyor,
böyle kısalıyor gecenin ömrü de
benim ve gecenin çıldıracağımız zamanı kalmadı...

ancak

bu gece geceye döner
ve ben bu karanlığın çukuruna düşüyorum...

DÖRTLÜKLER

1

Ekinlerde görmek istemediğimi... şimdi görüyorum
Rüzgârı tarıyor buğdayın sapları, gözlerimi kapıyorum:
Bu kaynak beni çağlayana götürüyor,
Bu sessizlik beni örülmüş zırha götürüyor.

2

Denizde görmek istemediğimi... şimdi görüyorum,
Günbatımının yanında martıların kanatları, gözlerimi
kapıyorum:
Bu kayıplık beni Endülüs'e götürüyor
Bu yol güvercinleri üstüme salıyor...

3

Gecede görmek istemediğimi... şimdi görüyorum.
Sonuçta bu geçit hiç kimsenin kapısına çıkmaz.
Kahvehanenin kaldırımında düşünceye dalıyorum,
tozlar içinde oturuyorum
Hiç kimsenin olmayan bu geminin iskelesinde.

4

Ruhta görmek istemediğimi: tahta buluyorum
Parlaklığını kazıyınca, ey toprağın yeşili... ey ruhumun
yeşil toprağı
Ama bir gölgeydim kuyunun kenarında oynayan.
Oyundan uzaklaşmadan... bu mesafeler meydanım ve
taşlar ruhum.

5

Selamda görmek istemediğimi... şimdi görüyorum:
Geyik, ot, suyun yatağı... gözlerimi kapadığımda:
Bu geyik dizlerimde uyur,
Avcısı uyur, yavrularının yakınında, ihanetin
mekânında.

6

Savaşta görmek istemediğimi... şimdi görüyorum
Yeşil taşın içindeki kaynağı atalarımız dirsekleriyle
Sıkar ve babalarımız suyu miras alır, onlara miras
Kalmadan, gözlerimi kapadığımda: o şehir avucumun
çizgileri arasında akar.

7

Hapiste görmek istemediğimi: çiçekli günlerin
İçinde iki garibe kılavuz olan bu bahçenin,
İçindeki iskemleye uzanarak, gözlerimi kapadığımda
görüyorum:
Ne bu yer genişler! Ne de ip iğnenin deliğinde
güzelleşir.

8

Parlaklıkta görmek istemediğimi... şimdi görüyorum,
Ekinler zenginliğini bitkilere öğüten, değirmen!
Zenginlik beyaz bir çelik, bu köyün dumanı üstüne iner,
Yaban güvercinleri... yaban güvercinleri çocuklarımızın
gücünü bölüşür.

9

Aşkta görmek istemediğimi... şimdi görüyorum.
 Kolaylıkla etrafımızda dans eder, elli gitar çalınır,
 Kaynak doğadan uzanır, ayrılıklar ölür, gözlerimi
 kapadığımda:
 Bu kovulan mekânın ardında bile gölgemizi
 görüyorum.

10

Ölümde görmek istemediğimi: şimdi aşkımla, yarılır
 Bağrım ve içinden at sıçrar başı beyaz bulutun üstünde,
 Diz çöker, sonu olmayan bulutlarla uçar, başlangıç ve
 Maviyle... ölümde beni bekletmez, topraktan yıldızlara
 beni geri getirmez.

11

Kanda görmek istemediğimi... şimdi katili görüyorum,
 Katledeceğiyle konuşuyor, onca kin ve kalpteki mermi:
 sen bugünden
 Uzaklaşma ve benden başkasını anma.
 Kolaylıkla seni öldürdüm çünkü,
 Bugünden uzaklaşacaksan benden başkasını anarak...
 baharın güllerini taşıyarak uzaklaş.

12

Savsözün sahnesinde görmek istemediğim: vahşet
 Mahkemelerin yargıçları, imparatorluğun tacı, çağın
 maskesi,
 Gökyüzünün mavi rengi, sarayın dansözü, ordunun
 saldırısı
 Unutulan her şey, perdenin ardında ne büyür ne de
 anılır...

13

Şiirde görmek istemediğimi: şiirin tanıklığında eskir
İki kokuyla ayırt ederim, sonra iki barış şiiriyle
dönerim
Ancak zamanın içinde güzellik ve sinema tınlayıp
toprağa düşer iki gülenin üstüne...
Kapımda iki bekçiyle yaşlanırım döndüğüm zaman.

14

Gündoğumuyla doğanı görmek istemediğimi... şimdi
görüyorum.
Bu halk ekmeğini halkların ekmeği arasında arar,
O ekmeğe, uyuyan ipekte soyumuz olur, düşümüzün
Pamuğunda, hayatın doğuşunda, yarılan ekinde kim
sevdi... ya savaşların doğuşunda?

15

İnsanlarda görmek istemediğimi: arzuyla mücadele
Hangi şeyle... işlerine giderken duvarları delerler
Ve yakınları dönerken çalarlar...
Eşyaları sabahla açığa çıkar...

MAHMUD DERVİŞ

yalnızlık yenilemeden kendini

CAN

DÜNYA ŞİİRİ

Filistin'in en büyük Őairi Mahmud Dervif, doğduğu köy 1948'de İsrail iŐgaline uğrayıp da ailesiyle birlikte Lübnan'a göç ettiğinde henüz 7 yaŐındaydı. YaŐamı boyunca Şiirleri ve yazıları yüzünden pek çok kez tutuklandı, hapiste yattı; uzun yıllar sürgünde yaŐadı. Filistin direniş Őiirinin en önemli adlarından biri oldu. Şiirlerinde Filistin halkının direnişini, umutlarını, çektiği acıları lirik bir dille anlattı.

Yalnızlık Yenilemeden Kendini adlı bu kitapta, Metin Fındıkçı, Dervif'in isteği üzerine, Őairin son yedi kitabından seçtiği Şiirleri bir araya getirdi. Dervif, bu son dönem yapıtlarında, Filistin tarihinin derinlerine uzanıyor, tarihin dönüm noktalarını sorguluyor, daha evrensel bir yaklaŐımı benimsiyordu. AŐk Şiirleri ise artık daha sıkça yer alıyordu yapıtlarında.

Mahmud Dervif'in Şiirlerini, Metin Fındıkçı'nın Arapça asıllarından yaptığı çevirilerle sunuyoruz.

ISBN 978-975-07-1044-5

9 789750 710445

<http://www.canyayinlari.com>